

TELEGRAFULU ROMANU

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumeratiunea se face în Săbiu la expeditorul foiei, pe afară la c. r. poste cu bani ga'ta prin scrisori francate, adresate către expeditor. Pretul pnenumeratiunei pentru Săbiu este pe anu 7 fl. v. a. ear pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 67.

ANULU XXII.

Săbiu în 25 Augustu. (6 Sept.) 1874.

(tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. lera pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru prinț. și țieri streine pe anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se plătesc pentru întâia oară cu 7 cr. sirulu, pentru a doua oară cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Nr. cons. 2136[B]. 1874.
plen. 14.

Preacinstitoru Parinti Protopresviteri și Administratori protopresviterali! Cinstita Preotime eparchiale! Iubitu Poporu credinciosu din Archidieceș'a noastră!

Dupa ce, în arm'a alegerii și a întaririi preanlate a Escelentiei Sele Preasântitului nostru Archiepiscopu și Metropolitu Procopiu Ivacicovicu de Archiepiscopu și Metropolitu alu Carlovitului, scaunulu nostru archiepiscopescu și metropolitanu a devenitu vacantu, — dupa cum Vi s'a mai adusu la cunoscutia prin circulariulu consistoriale din 18 Augustu a. c. Nr. 4941[B]. pl. 11., — pentru reîntregirea acestui scaunu Prea Veneratulu Consistoriu metropolitanu cu harthia Sea dto 19 Augustu a. c. Nr. metrop. 40 a conchiamatu aici la Săbiu Congresulu nationalu bisericescu electoralu pre 15/27 Octobru a. c. precum și celu ordinariu, carele și dealmintrenea e a se convocă în anulul acest'a. —

Congresulu nationalu bisericescu electoralu se compune în întielesulu Statutului organicu § 155. din 120 de deputati, la cari Archidieceș'a noastră concu cu jumetate, alesi dupa modalitate prescisa în § 148 alu Statutului organicu, de sine întelegendu-se, ca în casulu de fatia în fia-care cercu de alegere în Archidieceș'a se alege câte doi deputati (§ 155 Stat. org.).

Deci pe bas'a acestoru preserise ale stat. org., și a susu laudatei harthii a Prea Veneratulu Consistoriu metropolitanu, acestu Consistoriu archidieceș'anu în șiedinti'a de astadi a decisu escrierea de alegerile deputatiloru congresuali din archidieceș'a noastră, și anume:

a) a acelu 30 deputati, adca 10 din cleru și 20 mireni, pentru congresulu ordinariu și electoralu;

b) a acelu 30 deputati numai pentru congresulu electoralu.

În privinti'a esecutării acestoru alegeri se dispunu următoarele:

I. Cercurile pentru alegerea deputatiloru din cleru remanu totu acelea, dupa cum suntu renduite prin cerulariulu din 22 Iuliu 1870 Nr. cons. 620. Asemenea și comisarii consist. se denumescu totu cei din 1870 cu următoarele modificări dictate de impregiurări obvenite de atunci încôce:

Asiá în cerculu alu II se renduesce comisariu consistorialu P. Protopresbiteru alu Brasioului I. Iosifu Baracu; în cerculu III P. Protopr. alu Brasioului II Ioanu Petricu; în cerculu IV P. asesoru consist. Zach. Boiu; în cerculu VII P. Prot. alu Turdei inf. Simeonu P. Moldovanu; în cerculu IX P. Prot. alu Devei Ioanu Papiu;

II. Cele douăzeci de cercuri pentru alegerea deputatiloru mireni, respective pentru scrutiniile alegeriloru făcute în șinódele parochiali a deputatiloru mireni, precum și comisarii cons. mireni remanu asemenea totu dupa cum a fostu la anulul 1870 (circul. cons. 620 ex 1870) pre lănga următoarele schimbări și anume:

a) II-lea cercu la cererea comuna se muta la Săbiu;

b) VII cercu la Bachnea;

c) pentru cerculu VIII se denumescu comisariu cons. dlu advocatu Georgiu Secula;

d) pentru cerculu X se denumescu comis. cons. dlu adv. Dr. Lazaru Petco;

e) pentru cerculu XI dlu Dir. gimn. Dr. I. Mesio'a;

f) cerculu XII ierasi în cererea comuna se stramuta la Brasiovu;

g) pentru cerculu XVIII se denumescu comis. cons. dlu jude singularu Lazaru Piposiu și în fine

h) pentru cerculu XIX dlu advocatu Dr. Avramu Tincu.

III. În privinti'a alegerii deputatiloru mireni se renduescu următoarele:

1. În dno'a de 22 Sept. cal. nostru a. c. sa se publice în tóte bisericile noastre țienerea șinódeloru parochiali pentru alegerea deputatiloru mireni.

2. Duminică urmatoria în 29 Sept se prefige dno'a alegerii deputatiloru mireni în șinódele parochiali, — adca: în Duminică acést'a sa se adone șinódele parochiali, cari se constituescu în întielesulu § 91 p. e. stat. org. și se alege câte doi deputati, însemnandu-se la protocolulu de alegere pentru fia-care deputatu anumitu, care dintre densii este alesu conformu § 155 statut. org. numai pentru congresulu electoralu, și care este alesu atătu pentru congresulu electoralu câtu și celu ordinariu, observandu-se la aceste alegeri punctele f) și g) din § 91

3. Actulu alegerii dimpreuna cu protocolulu de alegere sa le tramita negresitu pre dno'a de 6 Octobru a. c. cal. nostru prin doi barbati de incredere la locul scrutiniulu cerculu respectivu, unde acei'a cari au intronitu majoritatea voturiloru se voru prevedea cu plenipotentie subserise de comisariulu consistorialu și de toti cei-lati membrii ai scrutiniulu.

În literile credentionale resp. plenipotentie ale fia cărui deputatu sa se însemneze apriatu, care dintre densii este alesu numai pentru congresulu electoralu și care atătu pentru celu electoralu câtu și pentru celu ordinariu.

IV. Dno'a alegerii deputatiloru din cleru se prefige pre 26 Septembre cal. nostru și adca: toti preotii din cerculu respectivu se adona la locul desemnatu, și sub șiedinti'a comis. consist. alegendu-si doi barbati de incredere și unu notariu, numai decătu puredu la alegerea deputatiloru prin votare publica, seu la cererea unei tertialități prin votare secreta, deosebindu și aici între votarea pentru deputatulu congresulu electoralu și între acea a deputatulu pentru congresulu electoralu și ordinariu. Cei alesi cu majoritate de voturi se prevedu cu litere credentionale, în care de asemenea are a se pune apriatu, ca deputatulu respectivu este alesu numai pentru congresulu electoralu, seu pentru celu electoralu și ordinariu. Literile credentionale se subseriu de comisariu, barbati de incredere și notarii; iera despre actulu alegerii se compune unu protocolu și subserisu de acum numiti se substerne consistoriulu. (§ 91 p. d și f.)

Comisarii consistoriali din cleru și mireni au a se aflá nesmintitu în dilele prefigite la locurile de scrutiniu și a raportá consistoriulu archidieceș'anu fără amânare despre rezultatu prin substernearea protocolurilor.

Consistoriulu archidieceș'anu, carele eunóce greutățile poporului nostru, greutăți cari s'au mai sporitu prin anii cei nefavorabili, impinsu de neînșingurabil'a necesitate, sa vede șilitu și cu ocaziunea acést'a a apelá la bunulu simțiu alu creștiniloru nostri evlaviosi și a recomandá contribuirea denariulu fia cărui, în câtu nu voru ajunge contribuiriile din ladile bisericiloru, seu întru câtu va voi care-va sa concurga de buna voia cu ajutoriulu seu spre acoperirea șpeseloru deputati-

loru nostri congresuali. Cu mare greutate face consistoriulu archidieceș'anu acestu apelu, dictatu de impregiurări întetitorie și de mare însemnatate pentru vieti'a noastră nationala-bisericescu. Elu a cautatu că sa creș'a unu fondu întemeiatu de marele Archieppu și Metropolitu repansatu Andreiu, și cu bucuria marturiscesc, ca atătu la indemnulu seu, câtu și spontaneu, mai multi dintre deputati, în diverse renduri, au cedatu competentiele loru pre șéma acestui fondu, a cărui scopu este că cu tempulu sa scape credinciosii bisericii noastre de greutatea acestoru șpese, ce se repetiescu de câte ori suntu de ase țiené șinóde și congrese. Despre șinóti'a acést'a a consistoriulu țetēja, afara de fondulu șinodulu archidiec. administratu de epitropi'a noastră, și circulariulu din 18 Ian. 1873 Nr. 68 și Nr. 2040[E]. cons. 36. ex 1874. Convinsi atătu despre necesitatea colecteloru pentru congresulu venitoriu, câtu și despre consciențioș'a administrare a fia-cărui cruceriu ce intra seu se asterne la archieppi'a noastră, voru binevoi creștinii nostri, particulari, precum și bisericile, a substerne ofertele loru prin P. P. Protopresbiteri celu multu până la 10 Octobru a. c. cal. nostru acestui consistoriu.

În fine și la ocaziunea acést'a atrage consistoriulu archidieceș'anu atenziunea PP. Protopresbiteri, a preotimei și a poporulu întregu asupr'a însemnatății celei mari, ce au alegerile aceste epocali în vieti'a noastră bisericescu, și recomanda acurata îndeplinire a tuturor celoru preserise în cea mai fratișca iubire și conțelegere, asiá încătu sa nu remana din vre-o nebagare de șéma a ordinationiloru ori din alte cauze vre-una cercu fără de reprezentante la alegerea fiitorulu nostru Archieppu și Metropolitu, precum și la așacerile cele importante ale congresulu ordinariu fiitoriu.

Săbiu din șiedinti'a consistoriulu plenariu archidieceș'anu, țienuta în 22 Augustu 1874.

Vicariulu archiepiscopescu
(L. S.) Nicolau Pope'a,
Archimandritu.

Escelenti'a Sea Preșântitulu Archiepiscopu și Metropolitu alu serbiloru Procopiu Ivacicovicu a șositu eri cu trenulu de dimini'ta în mediloculu nostru. La gera fu intempinat de P. Archimandritu și Vicariu archiepiscopescu Nicolau Pope'a și de alti fruntasi din cleru și din laici. În data dupa șosire fu intempinat de o deputatiune sub condecerea P. Archimandritu și Vicariu archiepiscopescu Nicolau Pope'a, carele în o șcurta alocutiune dede espreșine parerei de reu ca șfaturile nepeñetrabile ale șiedintiiei au dusu pre Escel. Sea, dupa ce petreșu țutienu cu noi, din mediloculu nostru. Reconoscendu ca ducerea acést'a a fostu reclamata de interesele bisericii gr. or. din Austro-Ungari'a în genere și în șpecie de interesele bisericii șerbesci i ureza Escel. Sele ani îndelungati spre a puté conduce șortea bisericii de sub ocarmuirea Sea la limanulu doritu.

Escelenti'a Sea miscatu responde, ca numai cu dorere mare s'a pututu decide a se șpartii de acci ce l'au intempinat totu-déun'a cu iubirea cea mai adeverata, și numai constrinsu de impregiurări și pentru apărarea autonomiei bisericesci cătra carea a veditu ca este atătu de cu iubire și Majest. Sea Imperatulu și Regele nostru, a primitu șarcina cea noua imprennata cu multe greutăți. Promite

că și în pușetiunea Sea cea noua, și va aduce aminte de cei ce l'au iubitu și încătu va fi cu putintia le va fi și de aci în colu într'ajutoriu. În fine dede bineouventarea sea archierescu.

Preșanti'a Sea P. Episcopu alu Cranseșesulu Ioanu Popasu a plecatu Joi cu trenulu de șera cătra eparchia Sea.

Consistoriulu metropolitanu a țienutu în decursulu șeptamănei espirate, până inclusive Joi, șiedinti'e și în deosebitule șenate și resolví cauzele apelate, cari așteptau șolvearea loru.

Cestiunea lucratoriloru.

(I.) Tempulu nostru cu adeveratu se pôte laudá cu șuccese ștralucite pre tóte terenurile vietiiei. Desvoltare materiale într'o mesura ne mai pomenita până acum, înflorirea șciintiloru și a artei, șgresulu în economiu, tóte aceste și alte avantagie facu pre unii sa cređa ca amu ajunsu la culme, de unde apoi nu mai pôte sa fia vorba de o desvoltare în principiu diferita, ci numai de o desvoltare omogona. Ne amu înșielá înșe credindu acést'a. Totu tempulu și are șignatura și problem'a sea, totu tempulu are sa șdeslege întrebări, în cari se aréta înșemnatatea și caracterulu seu, și dupa cum suntu rezultatele, multiamitorie seu nu, se desvólta și lucrurile în cursu linisitu și șiguru, seu întrevinu catastrofe mari ce pușiescu și nimicescu totu.

Nu usioru potemu sa cunóșcemu problemele unui tempu, ochiulu scrutatoriulu treboie sa rumpa velulu, cu care șgomotulu dilei a acoperitu fondulu și adeverat'a natura a lucruriloru, și cunoscinti'a istorica treboie sa șatorșesca dupa legile desvólțării omeneșci, pușitiunea tempului, în care traimu. De vomu esaminá lucrulu cu mai multa paciintia, ne vomu convnge ca togm'a tempulu nostru, care se mandresce cu atătea șitate ștralucite, are de a șdeslegá întrebări de o înșemnatate pôte mai mare, decătu tempulu trecut, elu are sa îndeplinesca unu procesu de formatiune noua ce erá pregatitu cu multu înainte de acést'a.

O ștare nesigora vedemu pretotindene, pre terenulu vietiiei de ștatu și în vietiia politica; vedemu în tóte ștatele moderne, cari se numescu culte, o lupta și o neșuintia cătra unu ce mai nou și mai bunu, vedemu lupt'a altoru idei și principie noue contr'a formeloru și axiomeloru vechi și șecate de betranetie, forme dintr'o vietiie, ce a peritu în procesulu de ștrugere, vedemu cu unu cuventu începuturi la o noua vietiie, înșe nu aflămu înca niciari organisme rotundite și deplinite, totulu se afla în ștadulu de ștransactione.

În mesura mai mare vedemu acést'a neșigurate pre terenulu economicu șocialu, pentru ca ștările șociale provinu cu deosebire dela vieti'a economica. Între vieti'a economica și șociale existe o legatura ștrinsa. Unde se ivescu întrebări șociale, acolo totu-déun'a potemu conchide, ca organismulu economicu șufere și prin urmare și vieti'a șociale.

Vieti'a șociale este miscarea în șocietate. Miscarea acést'a remane în ecuilibru, până cându potentiele ei se afla într'o armonia perfectă. Conturbandu-se cursulu, miscarea devine centrifugale și vieti'a șociale cade în periculu de a se șisolvá într'unu șiru de contraste nimicitorie. Șocietatea șufere pentru ca ea este organismulu, alu cărui șânge țiene vieti'a șociale într'o miscare continua. Aci se nace en-

data întrebarea, ca care este cauza caracterului și modului prin care se poate curăța din organism, se naște întrebarea socială. Întrebarea socială e dară totu-deună întrebarea de restaurarea armoniei în viața întreagă a poporului.

Din acestu punctu de vedere putem dice, ca întrebarea acésta a fostu în toate timpurile la ordinea zilei, deosebirea e numai în forma, în care s'a manifestatu. Preste istoria întreaga a omenimei se trage că unu firu rosu acéste întrebare sociale și în stadiile singuratece se caracterizează formele diferite ale apariției ei.

Odiună se cercă rezolvirea întrebării sociale din partea ei juridică și politică, astăzi trebuie să cercăm deslegarea ei în lumea economică, fiindu că aici se seamă cu deosebire conturbarea armoniei în viața întreagă a poporului. A începe deslegarea acestei întrebări este problema timpului nostru, depășirea ei e problema celui mai de aproape viitoru.

Punctulu principalu în întrebarea noastră socială e cestiunea lucrătorilor și acésta cu totu dreptulu, pentru că ori ce se face și se produce pe terenulu economicu provine din concurența capitalului și a lucrului său a muncii. Raportulu, în care se află capitalulu cu lucrulu și amendou cu economia întreaga, are influența esențială asupra stărei vieții sociale. Deacă o parte se învârtiește pe contulu celorlalte și deacă modulu de producere favorizează pe cea dntăiu, atunci contrastulu potențialu ce dirigu mișcarea există și întrebarea socială culminează într'acea, ca în ce modu și cari sunt garanțiile necesare spre a asigura lucrulu seu muncă și a o scuti de consecințele rele.

Este problema științei de a pregăti cunoștința, dară știința nu trebuie să fie unilaterală și pusă pe temelii greșite. Economia națională modernă trebuie să considere, ca viața economică stă într'o legatură strânsă cu toate celelalte tendințe ale vieții și numai prin unu studiu universalu, care ni va medloci cunoșcerea tuturor factorilor influențatori ni va succede ajungerea scopului, care e: restaurarea armoniei în viața întreagă a poporului.

Pentru a dilucidă cestiunea lucrătorilor voru dezvoltă antecedentele și fazele istorice prin cari au trecut acésta întrebare socială de atâtea însemnate, până ce a ajunsu la stadiulu presente.

Diet'a Ungariei.

Budapest'a 31 Iuliu 1874. Presedintele B. Perczel deschide ședința de adă a Casei reprezentative la 11 ore.

FOIȘIŢORA.

○ privire scurtă asupra Metropolitiei noastre române ort. din Transilvania, dela urdirea aceleia până în tempulu de astăzi. (F i n e.)

Dupa atâtea petițiuni și polemii, urmă apoi rezoluțiunea imp. 27 Sept. 1860 prin carea imperatul se declară a nu fi neplecatu înființării unei metropolii gr. or. Acésta este cea dintăiu rezoluțiune favorabilă în ast'a privință, au adănsu însă, ca deslegarea legământului ierarhicu de până acum, enunțiatu prin decisiunile din 30 Sept. și 9 Oct. 1783 se poate realiza numai pe bas'a opiniei unui sinodu regulariu, din care motivu eppulu Siagun'a și conchiemă în 3 Oct. 1860 Nr. cons. 858 sinodulu diecesanu la Sabiu, și acésta este alu 2 sinodu dela celu din 1850. Acestu sinodu acum, îndreptă unu recursu în cestiunea restaurării metropolitiei la imperatulu.

În 24 Febr. 1862 sub conducerea eppului baronu Siagun'a merse o deputațiune la imperatulu, totu în cestiunea restaurării metropolitiei, carea a fostu un'a dintre deputațiunile cele mai numeroase din toate trei diecesele (vedi „V. M.“ pag. 226 deputații cu numele lor).

G. Remete îndreptă către ministrulu de finanțe următoarea interpelațiune: Are ministrulu scire, ca în ministeriulu seu funcțea unu consiliariu de compturi, care nu cunoșce limb'a magiara și comunică cu toți oficialii și cu toate partidele în limb'a germană? De are scire cum voiesce d'nsulu să justifice acésta neobservare a legii, și respective a o îndreptă?

Ad. Lázár interpelează pre ministrulu pentru așerarea țerei, de are scire despre regulamentul mai nou militar, care cuprinde dispozițiuni anticonstituționale și cum va medloci ministrulu, că armat'a honvedilor să remana crutiata de acestu regulamentu neconstituționalu?

Ambe aceste interpelațiuni se transpunu la ministerele respective.

Iul. Hallasi că șiefulu substitutu alu comisiunii verificătoare V substerne raportulu acéstei'ă asupra protocolulu de alegere alu deputatulu Baussner. Se scie că acestu protocolu a fostu atacatu fiindu că eră compus în limb'a germană. Comisiunea verificătoare susu numita considerandu că cu privire la limb'a în care au să se compona mandatele detali nu există nici o lege, care să statoréscă ce-va pozitivu și considerandu că s'au verificat până acum mulți deputați pe temeulu protocolorulu compuse în limb'a germană — trebui să dechiare pre deputatulu susu amintitu de verificatu. Totu odată se roga comisiunea, că camer'a să ia măsuri câtu mai curendu prin cari să reguleze acésta afacere definitivă.

Presedintele dechiara, că Camer'a va pune la tempulu seu acésta propunere la ordinea zilei. Trecendu termenulu de 30 zile deputatulu Baussner se dechiara de definitiv verificatu.

L. Szögyéni prezintă propunerea, să se modifice § 28 din regulamentul de casa într'acolo, ca în comisiunea verificătoare permanentă se recere, pentru a poté aduce concluse, să fie de fată nu 7, ci numai 5 membri, și oratorulu se roga că propunerea sea să se pertracteze odată cu propunerea lui L. Kovács.

Propunerea tiparindu-se se va împarti între deputați.

Urmandu ordinea zilei Cas'a continuă desbaterea asupra novelei electorale, încependu la § 97, care cuprinde dispozițiunea contra vatămărilor unei naționalități. §. 98. infrenéază agitațiunile contra integrității statulu și a violării constituțiunii; § 99 prevede pedeps'a pentru cei ce despretiuescu constituțiunea și regimulu.

Secțiunea II și V substerne la acéști paragrafi unu votu separat, care propune ștergerea de totu a § 99 și schimbarea

La an. 1864 în 22 Maiu se tienu alu 3 sinodu diecesanu, unde între alte afaceri bis. se desbatu de nou cestiunea metropolitiei. În anul acelu se tienu și congresulu serbescu în Carlovitiu pentru alegerea de metropolitu, în 1 Augustu, la care participă și deputați din Ardelu, Banatu și Ungari'a, înse numai într'u câtu privea restaurarea metropolitiei noastre române ortodoxe.

Astu-feliu, cu acésta ocaziune se tienu unu sinodu eppescu, la care participă și eppulu bar. Siagun'a, unde se luă la desbatere și cestiunea metropolitiei române, la demandarea regimulu imperariu, decidendu-se totu odată reînființarea metropolitiei rom. ort. în Ardelu, care operatu sinodale se substernu regimulu spre decisiune. Multi chiaru și dintre fii națiunii române umblau acum să impedeze realizarea acestei dorințe mari și sante a românilor ortodocși. Celu mai mare contrariu alu restaurării vechei noastre metropolitii au fostu înse metropolitulu serbescu Raiacici. —

Lauda lui Ddieu înse, și barbatilor națiunii și ai bisericiei noastre, căci în urmă atătoru lupte, imperatul prin rezoluțiunea sea dte 21 Dec. 1864 încuviințată dese cereri pentru înființarea unei metropolitii, danumindu totu odată votu eppulu baronu Siagun'a, de Archieppu

titlului §§-loru 97 și 98, astfelu, ca pedepsele din acéști paragrafi se referesc numai la delictule comise în decursulu alegerilor.

Ministrulu Szapáry se roga, că acéști paragrafi ref-rindu-se la unu singuru obiectu — la dispozițiunile penale contra agitațiunilor nelegale, contra integrității țerei, a legiloru și proprietății — să se pertracteze laolalta.

Dechiarandu-se Cas'a la întrebarea presedintele, ca este multimitea cu propunerea acésta, ministrulu Szapáry continuă argumentandu, ca dispozițiunile acéste sunt necesare pentru a pune capetu abuziloru și agitațiunilor ce obvinu la alegerile de deputați și oratorulu fiindu convinsu că § 99 este de prisosu în legea electorale și avendu speranța ca se va introduce dispozițiunile acéști paragrafu în codicele penalu, spriginesce votulu separat.

Ad. Lázár pledează pentru ștergerea și a §§-loru 97 și 98, fiindu că acésta restringu libertatea cuventulu și nu se potriveșcu cu legea electorale.

C. Tisza este convinsu, că paragrafi în cestiune nu marginescu libertatea cuventulu, ci infrenéază numai abuzulu ce se face cu cuventările, și acésta e neapertu de lipsa pentru existința statulu.

E. Simonyi se șileșce a dovedi, că paragrafi în cestiune nu sunt de lipsă, ba chiaru netrebniți și spriginescu propunerea lui Lázár.

E. Trauschenfels dovedesce, că acéști paragrafi sunt îndreptați contra naționalităților nemagiare — luându-le acéstor'a și șibilitatea de a-si așeră drepturile municipale; de aceea se alaturéază la propunerea lui Lázár.

L. Paczola y așeră testulu primitu de ministrulu Szapáry.

Eug Popoviciu, prezentandu-se că deputatu naționalu fată de reflecșiunile lui Trauschenfels sustiene, că dispozițiunile paragrafulu în cestiune nu potu fi îndreptate curatu numai contra naționalităților, ci ele șervescu chiaru spre așerarea acélor'a, de aceea oratorulu le șimesce.

Ponendu-se la votu §§ fii 97 și 98, se șimesce conformu testulu originalu în legatură cu votulu separat, iera § 99 se șterge cu totulu.

§§ 100—105 se șimescu cu unele modificățiuni neînsemnate. § 106 se șimesce cu o modificare mica facută de Nehrebecky; §§ 108 și 109 se șimescu cu o modificățiune propusă prin unu votu separat.

A. Molnár doresce, că dupa § 110 să se adăga unu § nou de cuprinsulu la acésta: În acele părți ale țerei unde s'a aplicatu art. II din legea tran-

si Metropolitu, cea ce au causatu o bucuria nespusă pentru toți români binevoitori din imperiulu Austriei „resp. Austro-Ungari'a.“

Acum se mai așteptă și despartirea faptică de către serbi, ceea ce înca se realizează prin rezoluțiunea imp. din 6 Iuliu 1865, deslegându-se și acésta afacere finalminte, formându-se diecesele din Banatu și Ungari'a.

În an. 1868 se înarticulă metropolit'a noastră, în urmă cărei'a și urmă primulu congresu nat. bis. alu restaurării metropolitii a Transilvaniei constatatoriu din fii întregii provincii metr. pentru regularea tuturor afaceriloru noastre bisericesci, școlare și fundatiunale, carele se conchiemă pre 16 Sept. 1868 în Sabiu, și se deschise prin cuventarea cea foarte memorabilă a metropolitulu presedinte (vedi „V. M.“ pag. 338 cuventarea în totu cuprinsulu ei), în care congresu se puse între alte afaceri momentose, bazea cea mai solidă constituțiunii noastre bisericesci prin „Statutul organic“ sancționatu prin rezoluțiunea imp. din 28 Maiu 1869. De aici încolo apoi urmara ținerea sinodoloru și congreselor noastre naționale bisericesci pe calea cea legală constituțională bisericescă, precum amu vedutu și vedemu în toate zilele. —

silvana dela 1848, acolo până la regularea cercurilor electorali prin legislațiunea țerei, comitetulu centralu să pota șmite pentru unu cercu electoralu — dupa cum va fi de lipsă — și mai multe comisiuni conscripțorie.

C. Tisza doresce să se estinda acésta dispozițiune facultativă preste țier'a întreaga.

Ministrulu I. Szapáry propune că § propus de Molnár să se referesca numai la pregătirea primei liste electorale.

Se șimesce propunerea lui Molnár cu adănsulu propus de ministru și cu celu propus de Tisza.

§ 111 statoréscă ca Oradea-mare cu suburbiele sele ce stau acum sub un'a jurisdicțiune autonomă să tramitua numai unu deputatu, comitatulu Crasn'a doi deputați, iera comitatulu Solnocului mediu cu cetatea Zehhu trei ablegați la dieta.

A. Tavaszsi propune ștergerea acéști paragrafu, pentru că la tómnă trebuie să se aduca o lege nouă în privința cercurilor electorali, conformu proiectulu de rezoluțiune acceptatu dejă.

Ministrulu Szapáry spriginescu propunerea lui Tavaszsi.

Dupa o discuțiune lungă se șimesce propunerea lui Tavaszsi.

§ 112—120 se șimescu fără nici o modificățiune.

Szeniczey propune în numele comisiunii centrale următorulu proiectu de rezoluțiune: Guvernulu să se îndrumeze că să substérna înca în acésta sesiune unu proiectu de lege, pentru regularea procedurii Curiei regale în causa verificării dreptulu electoralu.

Acésta propunere se respinge și dupa acéste enunție presedintele între aplause șgomotoșe ca desbaterea asupra novelei electorale este rezolvită în genere și în detaiu. Pre ședința următoare se anunție cetirea novelei și desbaterea modificării regulamentululu de casa și ședința de adă se inchide la 2 ore.

Brasiovu în 24 Augustu 1874.

Credu a nu abusa de indulgența on. Redacțiunii cerendu a se dá locu următoriloru orduri, prin cari a-si voi a atrage atențiunea on. dd. invetiatori asupra „deprinderiloru gimnastice“, cari dorere, în școlele noastre preste totu suntu foarte neglese, iera și unde s'au facutu acelea deprinderi, — din cauza ca invetiatorii nostri au avutu prea puțină ocaziune a se exercită și inițiă în acésta direcțiune — au fostu conduse fără nici unu șistemu; asiă încatu din partea poporulu, și chiaru și a ținerimei școlare astu-feliu de deprinderi suntu privite mai multu numai că o distragere, carea nu are nici

Anulu 1873 și anume diu'a de 16 Iuniu aduce unu evenimentu foarte tristu în istoria noastră bis. Biserica rom. ort. precum și națiunea rom. întreaga se imbracase în vestiminte de jale, căci în acelu anu și di repausă în domnulu marele Archieppu Escelenți'a Șea P. Archieppu și metropolitu Andreiu B. de Siagun'a, în urmă atătoru ostenele și învingeri glorioșe pentru biserică și națiune, a-le căni merite în decursu de 27 de ani, de cându veni în Ardelu, le va poté în registră numai o istoria dréptă la tempulu seu, ca de ameruntulz, atatu din punctu de vedere bisericescu câtu și din punctu de vedere politico-naționalu.

În tómnă anului de trista aducere aminte 1873, trei luni dupa repausarea marelui Andreiu se convocă congresulu nostru nat. bis. în Sabiu pentru alegerea de nou metropolitu, carele se așeră în persón'a Esc. Șea P. Archieppu și metr. Procopiu Ivacicoviciu, carele ierăși darere, ca nu implinș anulu în șcaunulu metr. alu Ardelulu, și în anulu acésta, alesu de congresulu serbescu de Metropolitu alu serbilor — parasi archidieceș'a română. —

Acum iera se află archidieceș'a noastră în stare veduvită. N. D. M.

unu efectu și nu urmărește nici un scop salutar.

Deci vomu că școl'a sa devina la culmea misiunii sale, sa devina un institut, in care elevulu sa-si capete o dezvoltare omnilaterală spre a potè deveni cu tempulu cetățienu cu fortia și taria fizica, intelectuala și morala, și decă vomu că tinerimea scolara sa nu decada in letargia și moliciune precum și in peccatele ce urmèdia dintr'acestea, că sa nu devina nisce schelete care vegeteaza numai, nesimțindu-se in stare a face mai mult decât a se țara cu cartea in mână dintr'unu locu intr'altulu, și decă nu vomu că in tinerimea noastră scolara sa se creșca nesco efeminati cari sa se tēma și sa se simta in totu loculu și in totu tempulu inflantiați și espusi pericolului de a fi atacati de diferite morburī; atunci credu ca ori-cine va vedè și cunoșce, ca este o necesitate imperativa a se pune și in școl'a mai multa ingrigire pentru starea sanitară a eleviloru, și sa nu ignorāmu a face cunoscutu eleviloru feliuritele medilōce igienice ce tientescu la țienerea corpului in stare normală, in-tre cari la școlari deprinderile gimnastice ocupa loculu primu și acēst'a cu atātu mai vertosu, căci intielesulu proverbialulu „mens sana in corpore sano“ este și astadi inca unu adēveru necombatutu.

Infiantarea unui cursu de gimnastica la Brasiovu, carele au duratu dela 15 Iuliu până in 23 Augustu, a. c. la care au participatu la vre-o 50 de invetiatori fără deosebire de confesiune și natiunalitate — majoritatea au fostu romāni — servesece spre onōre inspectoratulu reg. scol. din fundulu regescu, pentru ca in interesulu tinerimei scolare au esoperatu dela inaltulu regimu sustinerea unu atare cursu, solvindu-se resp. invetiatori insinuat diurne de 60 xr. v. a.

Invetiatorii, cari au participatu la acelu cursu de gimnastica, decă s'au folositu de ocaziunea dată, voru putè cu inlesnire sa satisfaca detorintei lor și in acēsta privintia, și voru fi in stare a țienè cu elevii loru celu potienū deprinderi regulate in „exercitiile libere“ și unele mai usōte chiaru și la aparatele de gimnastica; deci s'aru recere cu totu dreptulu, că vre-unulu carele si-au facutu insemnările de lipsa, și are in manuserisu tōte cele dictate din partea prof. A. Rheindt, ingrigindu pentru bun'a ordinare și esplicare a acelor'a sa le publice, că astu-feliu sa fia posibilu și altoru invetiatori, cari n'au participatu la unu atare cursu sa introduce deprinderile gimnastice in școl'a, ajutandu-se fia-carele pre lānga aceste și de „manualulu de gimnastica datu in Bucuresci din partea D. G. Moceanu“ carele se potè procură cu inlesnire prin medilocirea librariloru din patria.

„Unu invetiatoriu.“

Sighisior'a 21 Aug. st. v. 1874.

Enararea unoru evenimente neas-teptate in caus'a școliei nōstre confes. gr. or. din Ferihazu, protopresbiteratulu tractulu Sighisioriei, me necesitēdia a ve rogā cu tōta onestitatea prea on. dle redac-tore alu lōiei „Tel. Rom.“ că sa primiti spre publicare următoarele:

Inspectorele regescu de școl'e dlu Szeremley Lajos din Elisabetopolu prin emisulu seu de dte 30 Aug. Nr. 637 c. s'a adresatu cătra preotii din Ferihazu că acēsti'a dimpreuna cu poporulu sa se invoiesca la infiantarea școliei comunale; sēu apoi a o aduce pre cea confesionala la starea acea, că sa fia intru tōte co-respunditōria prescriptioniloru legei, — cu tōte ca școl'a din cestiune cu invetiamentulu a fostu și este un'a dintre cele mai eminente in-tre școl'ele din protopresbiteratulu Sighisioriei.

Parochulu localu precum și până aci, asiā și cu acēsta ocaziune a nesuitu in caus'a acēst'a momentōsa la inviat-iunea inspectorelui districtuale confesionalu, m'a lu a rogatu a esmite la șiedintia sinodului parochiale, convocatu pre 20 Aug. st. v. pre subscrișulu că plenipotențiatu.

Tōte aceste s'au efectuiū, presen-

tandu-me in diu'a susu dis'a la 8 ore a. m. in școl'a de acolo unde sinodulu parochiale erā adunatu, amu deschisu șiedintia, s'a cetitu emisulu inspect. reg. susu citatu, amu aretatū sinodulu după potintia momentuositate obiectului, le-amu facutu deosebirea receruta in-tre școl'a conf. și cea comunale, in urm'a căror'a s'a staveritu urmatorulu concludu: ca nu voru lasā până la mōrte școl'a loru conf. și ce privescu defectele ici, colea de putiena insemnatate voru cautā diu tempu in tempu a le delaturā și ce le lipsesce, precum gradina de pomaritu și gimnastic'a a le castigā.

In mediloculu desbateriloru intrā in casa infuriatu judele comunale Zacharia Ioanoviciu, clericu și gimnasistu absolutu, pre care lu amu pofitu sa si ocupe locu dara ce sa vedē?! că unu rabiatu cu basteria basteraulu in pad-montulu școliei m'a intrebato, ca de ce nu mi-amu luatū concesiune dela domniaiului cāndu amu intratu in satu, — și ca fără concesiunea judiloru comunali nu potè sa se adune poporulu pentru nici o causa bisericēscă sēu scolara??

Aci sa servēscă p. t. publicul i cetitoriu spre chiarificare, ca susu numitulu jude este și a fostu pentru școl'a comunale, căci știindu densulu mai intāiu de emisulu susu citatu, a adunatu poporulu in calitate de jude la cas'a sea, unde a intrebuintiatu tōte medilōcele, ba injuraturi asupr'a bietului poporu, cere cunos-cendu-lu cine este și cu ce intentiune face acēst'a, lu a parasitu, iēra in diu'a precedentă tragea de pre ultia cu fortia pre unii și pre alții, pentru de a se subscrie pentru școl'a comunale.

La interpelatiunea sea de susu contr'a mea i-amu respunsu, ca statutulu organicu nici decātu nu este de parerea dlui, m'a chiaru in contr'a-i in urm'a acestor'a a parasitu școl'a cu cuvintele: „ca te voi invetiā?!?! și ce sa vedē?! in tempu scurtu șosesu doi gendarmi din Sighisior'a cu judele respectivu dimpreuna in școl'a cāndu eramu chiaru pre la finea obiectului, că sa me duca, vedē Dōmie, — pentru crim'a facuta in-tre arme până la Sighisior'a, firesce la intunerecu și ombra că pre unu deliquentū —?! Gendarmiloru le amu aretatū in-se ca ce s'au pertractatu, in-tre cari doi membrii ai sinodului me aperau prin cuvinte că se nu fia atacatu, fura in-se in modu brutalu palmuiti de unu gendarmu.

Dupa acēst'a judele a demandatu gendarmiloru a disolve șiedintia, ceea ce s'au și efectuiū, luāndu gendarmii pre doi individi din casele loru, iēra la deman-darea acestui'a, și i-au dusu că pre nisce prizonieri la cas'a judei, unde fura sfatuiti a se subscrie pentru școl'a comunale, cari in-se nici decātu nevrendu a o face acēst'a, fura eliberati.

Och! vai și amaru de tine bietu poporu, cāndu ai unu astu-feliu de jude, care cu nimicirea școliei tale confesionala voiesce prin ajutoriu de gendarmi a infiantia școl'a comunale, dara amaru și de trei ori vai de unu astu-feliu de jude cu unu astu-feliu de caracteru și care cu astu-feliu de proceduri voiesce a aduce pre bretulu poporu romānu dela intunerecu la lumina!

Pre lānga tōte aceste vedē-va respectivulu, ca celu ce va se strice cas'a lui Ddieu, care suntemu noi omēni, stricā-va pre acēl'a Ddieu, căci se incumeta a vinde sānge nevinovatū pentru de a satisfaca intereselorū sele spureate!!

Prea onorate dle red. repetiendu-mi rogarea de mai susu cu acea incunoșcintiarē, ca despre faptele aceste s'a facutu pasii necesari la inspectoratulu regescu, și cu deosebire prea ven. cons. archid. că senatu școlariu, de unde se astēpta fără amenare, că prea ven. acēl'a-si sa se indure prea gratiosu a aretā oficiosu judecatorielorū competente aceste fapte scandalōse, și a cere satisfactiunea necesaria.

Alu prea onoratu d-vōstre stimatoriu Demetriu V. Moldovanu preot-cooperatoru și in-vetiatoriu primariu in Sighisior'a.

Din Treiscaune.

In nr. 56 alu „Tel. Rom.“ cu dtulu lun'a lui Iuliu 1874 a aparutu o descriere statistica, despre referintiele poporului romānu din trei scaune, atātu bisericesci și scolare, cătu și politice. In adēveru adunarea acestora date este unu meritu pentru dlu X. cu atātu mai vertosu, ca voiesce sa se arete ca a strabatutu in tōte referintiele poporului din trei scaune și ca a aflatu calea mantuirii.

Nu amu in-se sa obiectionezu nimicu ca cātu aru fi de mare ori de micu nrulu locuitoriloru romāni și in ce stare aru fi elu in trei scaune, căci ori de 'lu voiū mari, ori micșorā sēu de-i voiū dā alta colōre pre herthia, totu nu folosescu nimicu.

Dlu X. voiesce in-se a se aretā sinceru in descrierea sea și ca se interesēza de sōrtea poporului — potè sa-lu și cređa cei cari l'a inspiratu — eu in-se nu credu vorbelorū, ci faptelorū. Dice adeca, ca romāni din trei scaune, cari aru potè promovā caus'a poporului suntu in d-i-f-e-r-e-n-t-i. Rogu in-se sa-mi spuna d-lu X ca: cine suntu cei cari potū promovā caus'a poporului? Vrendu nevrendu trebue sa-mi concēda ca parochii locale și unu numeru tare restrinsu de laici.

Dara d-le X. aci esti prea aspru pentru ca: intrēba in ori și ce comună, pre ori și cine, ca ce faceti cu școl'a? și t' se va respunde, ca cu școl'a totu numai preotulu și bate capulu numai elu ingrijeste de ea, meru ne totu spune de ea etc. — și decă nu-mi credi, binevoiesce a cercetā cu deamerantulu cāndu s'a ridicatu vre-o biserică sēu vre-o școl'a, cine a fostu servitoriu fără de argintu? ore nu preotulu? ore nu-si negliga elu tōte afacerile lui umbāndu diu'a nōptea in drēpt'a și in stāng'a și participāndu la tōte greutățile cu fapt'a și cu cuvintulu in mesura cu multu mai mare decâtu locuitorii comunei? astadi cāndu suntu ridicati și este de lipsa vre-o reparatiune, cine procura materialulu trebuinciosu? Totu indiferentii de preotii și si alte ne-placeri, ce-le are sa le intempine preotulu in fia-care di cu poporulu pentru invetiamentu — cele ce aci nu se potū aduce inaintē — până atunci nu le credi până nu vei intrā in vi'a d lui sa vedē căta diferentia este in-tre teoria și praosa! și care este respal'ta pentru lueru!

Apoi pucini laici inteligenti, binevoiesce a cautā prin protocoile bisericesci și scolare și vei vedē ca iēra nu-su indiferenti, căci si ei au contribuitu după puteri la infiantarea fonduriloru, cari astadi s'au meritu destulu de bine (in 7 comune suntu la 7 mii fl. v. a.) fatia cu alte părți locuite numai de romāni. Si inca un'a. Aceea indiferentismu este cāndu fondurile se impartu la inteligenti și honoratori cu cāte 15—25% și apoi ei le impartu altor'a cu cāte 8—10%? eu credu ca nu dle X! cu astfelu de corespondintie nu ajuti causei poporului, ci mai multu strici, căci disgusti pre cei cari in adēveru promovēza caus'a poporului!

Acestea le ai atinsu in generalu. Vini apoi la comune singuraticē și te vaieri ca cātu da indaratu și slabu e simțulu nationalu in Cernatulu inferioru. Ti marturisescu dle X. ca decă simțulu nationalu in tōte comunele nōstre unde romāni nu-su magiarisati aru fi asiā de inflaearatu că in C. inf. noi amu face minoni. Decă simțulu nationalu aru fi decadiutu in C. inf. nu si-arū fi ridicatu biserică de pētra, nu si-arū fi indiestrat'o cu odōrele bisericesci, nu aru fi datu atâtea dile de lucru omēni, cei ce stringu meru, nu aru fi facutu repartitiune nōua că sa-si cladēscă școl'a corespunditōria legiloru. Acestea suntu fapte ce marturisescu contrariulu celoru dise de d-ta. In caus'a casatorielorū miste, dau intaietate parochului din C. inf. căci ori cātu de mare politicu te gerezi a fi — prudentia și circumspectiune ti lipsesce, de ore-ce trebue cunoscutu referintiele locale mai bine. Dara si aceste despre C. inf. totu pentru a promovā caus'a poporului!

Nu te poti in-se rețienea că sa nu promovoci și spiritulu de casta — unde dōi

ca feciorii de preotii se facu preotii ai economiloru economi — deci aci nu ai de locu cunoscutia de causa. Ore unu X. nu a fostu fiu de economu și in prima-vēr'a acēst'a s'a facutu preotu in Brețicu? Apoi in biseric'a nōstra nici nu potè fi vorba de casta, căci acēst'a nu exista; decă in-se suntu și fii de preotii, cari iēra-si se facu preotii, aceste ajungu numai prin meritele lorū dovedite cu ocaziunea concursului dara de preferintia aci nu potè fi vorba, ba suntu casuri unde a fostu din contra, și decă sci d-ta alto-feliu, spune. Că sa patezi pre cei cari potū promovā caus'a poporului mai țara dicit ca in Brețicu nu a fostu nici cāndu inteligentia, fiindu-ca nu a fostu cine sa indemne a si dā copii la școlii mai inalte. Si eu dicit ca nu suntu filosofi și advocati, dara economi (mocani) cu clase gimnastiale suntu binisiori și in-ca cu o parte din ei, preotulu s'a dusu la Brasiovu și ia asediatu la școl'a, — sa-i sustiena densulu apoi la școl'a, credu ca nici d-ta nu o ai fi pretinsu. Intorsi dela școl'a acēsti tineri se și șilesco a promovā caus'a poporului pre cātu i iēra referintiele familiari și cauta a pastu cu esemple bune că sa intarēscă dragostea intru poporu, dara nu presum faci d-tā, a inegrū, intrigā contr'a celoru ce promovēza caus'a poporului, a aruncā sementia discordiei și a impedeā ori ce progresu. De ai fi d-ta d le X. totu asiā de bunu promovatoriu de caus'a poporului, după cum te țara capulu in calumniari și intrigi, apoi ai plati multu! Pōte ca aceste inusurii ti-le ascrii inteligentiei d-tale și zelului de a inaintā caus'a poporului — dara de cātu o asiā inteligentia, mai bine lipsa — căci d-tale ti e rusine a conveni cu romāni de ai d-le, ci mai bucuresu cu fanaticii de unguri după cum i caracterizezi d-ta, — și totusi dicit ca reulu trebue recunoscutu — da sa-lu recunoșcemu — dara puneti și d-ta binele ce l'ai facutu pentru poporu in cumpena și pune și alu celoru pre cari i inegresci și marturisescu adēverulu ce l'ai scrisu! Nu e destulu numai a dice d-le X. D-ta inca ai putea ajutā multu! — dara cauti mese intinse și la greu te dai la o parte. Cei pre cari i inegresci au ajutatu și ca bratiulu și cu pung'a, dara d-ta?!

Vorbesci de certo și desbināri. Dara sa nu aruncāmu vorbe in ventu! Spune adēverulu ca: cine provōca desbināriile? spre ce scopu le provōca? de ce medilōce se folosescu omēni? nu te sfi de numele celoru ce suntu caus'a reului in Brețicu — și atunci voiū fia māndru ca stau fatia cu unu adversaru onestu. Atunci me mira și eu ca se afla și astfelu de omēni inelati de a calumnia, cari vetu in esamenu mai pucini copii de cāti au fostu. Dara aceste le-ai scrisu in urm'a sfaturiloru consilieriloru d-tale, cari se para a-si fi loatu de devisa: Si nequeo superos acheronta movebo. Sa-ti fia de bine si d-tale si d-lorū. Numai alta data cercetēza ca cine nu a implinitu ordina-tiunile consistoriale. Preotimea? Ea a datu listele de lenevire și mai multu nu a potutu face, căci nu are executiv'a și politic'a nu i-a datu mână de ajutoriu. S'a intemplatu in-se zalogiri, dara a estea s'au facutu priu comune, pentru ca romāni nu au voiū a dā dile de lucru la radacarea școliloru comunali, și intrevenindu dire-gatoriile nōstre bisericesci pre bas'a legei scolare, ei a disu, ca concludulu de a dā dile de lucru la școl'a, l'a adusu pre bas'a legei comunale, și astfelu ne protestāndu romāni până la terminulu pre-scris de lege, ei suntu datori a implini concludulu adusu. Mai vine apoi și impregiurarea acea de insemnatate in trei scaune, ca suntu omēni, cari umbra din resputeri de a face pre omēni sa declare școlile comunale, apoi poftesce d-le X intr'o astfelu de comuna de maresce fondurite școlari din pedepse, sa vedemu unde vei iesi.

Afirmu ca fondurile nu se admini-strēza regulatu. De-si som novitiu in trei scaune dara știu, ca se impartu cu inusurii și politie pre lānga doi caventi. Pōte ca pretindi a se dā pre lānga estrase din cārtile funduare? Decă aru fi acēst'a apoi fi siguru ca fondurile nōstre pucino

interese aru aduce, căci pentru 20—50 fl. nimenea nu-si face spese, cu atât mai vertosu căci fondurile se impartu dupa cum amu disu totu la frontasi numai că sa le marésca, dara nu pentru ca au lipsa de ajutoriu.

Pâna la alta ocazione aru fi bine d-le X déca esti din clas'a celoru ce potu promová caus'a poporului sa puni si d-ta umeralu, iéra sa nu puni tóta greutatea în spatele altor'a si d-ta nici cu degetulu nu o atingi, căci sa sci d-ta ca inegrindo pre altii te inegresci si pre d-tá, cu atât mai vertosu, căci altii si-au facutu datoriu, iéra d-ta póte ca ai facutu mai pucinu de câtu cei pre carii i inegresci.

Varietăti.

* Potretulu Escel. Sele repausatului Archiepiscopu si Metropolitu Andreiu Baronu de Siagun'a, litografatu si bine nimeritu se afla de vendiare la librari'a de aici Michaelis, si la artistulu Schiewert. Costa unu exemplariu 1 fl. v. a., pre harhia chinesisca.

*(Espusetiune de producte.) „Asociatiunea economica“ din comitatulu cetatiei de balta va tiené la cas'a comitatului o espusetiune de fructe, despre care impartasimu urmatóriele detaiuri:

A) Dispositiuni generali.

Espusetiunea va premiá: cereale, sementia de nutretiu, fructe pastioase si póme; va clasificá vinurile.

Obiectele ce se voru clasificá de escelinte si asemenea si vinurile se voru transportá prin medilocirea si pre spesele asociatiunei la espositiunea adunarei „a III a economiloru“ ce se va tiené la Dev'a. Cei ce espunu póme si struguri suntu detori, de voru vrea sa arete productele loru si la espositiunea din Dev'a, a presentá inca in 28 Septembrie, celu pucinu atâte bucáti, respective atáti struguri, cu câtu s'au insinuatu la espusetiune.

Espusetiunea se incepe in 25 Sept. la 10 óre a. c. si tiene in 26 Sept. pâna la 12 óre, cându apoi se voru face censurárele si impartí primiele.

Obiectele ce se voru espune trebuie sa se tramitia in 24 Sept. la comit. arangiatoriu, insemnându espunetoriulu pre ele precisu, ca doresce sa le presenteze si la Deva si ca reclamá-le va séu nu?

Obiectele cari nu voru fi insemnate se voru licitá in favorulu asociatiunei.

La clasificárele (fructelor) decide pre-tiulu generalu.

In 26 Sept. dupa amédi se voru licitá obiectele donate séu lasate pre sém'a asociatiunei.

Biletulu de intrare la espositiune costa 10 cr.

B) Dispositiuni speciali.

Clas'a I a espositiunei: Fructe de câmpu, din cari suntu de a se tramite 9 cupe mici. 1 gráne farinóse precum: a) gráu curatu, premiulu intâiu 4 #, alu doilea 1 #; b) secara, premiulu intâiu 1 # si alu doilea 2 fl. v. a. c) Orzu unu premiu cu 2 fl. d) Ovesu unu premiu cu 2 fl. e) Cucuruзу (porumbu) premiulu intâiu 1 # si alu doilea 2 fl. v. a. 2) Pastioase: a) fasole unu premiu cu 1 fl. v. a. b) mazare unu premiu cu 1 fl.; c) linte unu premiu cu 1 fl. 3. Sementia de nutretiu (din cari sa se tramitia 6 punti) a) trifoiu unu premiu cu 1 # b) lucerna unu premiu cu 1 #; c) mazariche unu premiu cu 2 fl. v. a.

Clas'a II: Legumi (din fia-care soiulu celu pucinu 10 bucati.) Varza, caralabe, cartefiolu, morcovi, petringei, piparca, dóue soiuri de cépa si o gramada de picioce (cartofi) au premiulu intâiu cu 1 # si alu doilea cu 2 fl. v. a.

Clas'a III: Póme (din tóte soiurile câte 5 bucati) a) Pentru o gramada de cele mai frumóse mere si pere e premiulu intâiu 2 #, alu doilea o medaila de bronzu si alu treilea 2 fl. v. a. b) Struguri (celu pu-

tienu 10 bucati din fia care soiulu.) Pentru 10 soiuri din cele mai bune e premiulu intâiu 2 # alu doilea 1 # si alu treilea 2 fl.;

Clas'a IV: Vinulu (din fia care soiulu sa se tramitia o plosca de 1 1/2 copu. 1) Pentru vinurile usioru mestecate cari voru contiené spirtu pâna la 10% se da diploma de recunoscintia de rangulu 1, 2 si 3. 2) Pentru vinuri mai grele cari contienu mai multu de 10% spirtu, diploma de rangulu 1, 2 si 3. — 3) Pentru vinuri de specialitate diploma de lauda de rangulu I, II, III si IV. 4. Pentru vinurile rosii diploma de recunoscintia rangulu I si II, 5. Pentru vinu verguru (revacu) diploma de recunoscintia, rangulu I. II.

Pentru transportarea a 2—3 ploste dintre vinurile eminente la espositiunea din Dev'a se va ingrigi asociatiunea.

Datulu: Din siedinti'a comitetului arangiatoriu „a asociatiunei economice din comitatulu cetatiei de balta“ tienuta la 2 Augustu 1874 D. S. Marton.

Iosifu Potsa vicepresied.

Siandru Kispál. not.

Raportu comerciale.

Sabiu 4 Septembrie n. Gráu 5 fl. 33 xr. frumosu, 5 fl. — xr. mestecat, 4 fl. 67 xr. cualit. infer.; secara 3 fl. 40 xr. pâna 3 fl. —; orzu fl. 3; ovesu 1 fl. 53 pâna 1 fl. 27 xr.; cucuruзу (porumbu) 4 fl. — xr.; cartofi 1 fl. 60 xr. galét'a austriaca.

Câmp'a — fl. maj'a. Lintea 6 fl. — xr.; mazarea 6 fl. 67 xr., Fasolea 6 fl. — xr.

Fenu legatu — fl. 60, nelegatu — fl. 60 xr., paie lungi 80 xr., scurte 70 xr, maj'a. Lemne de focu 8—9 fl. stang. austr. Carnea de vita 18—20 cr. p., de porc 28 xr. Unsórea 79 xr. pâna la 1 fl. 20 cup'a.

Concursu.

Pentru ocuparea posturilor invetiatoresei in clas'a I si a II la scóla conf. gr. or. din Lancramu, protopr. Sabesiulu s. se escrie concursu pâna in 22 Septembrie a. c. st. v.

Emolumentele suntu: Léfa annuale pentru invetiatoriulu de clas'a I 150 fl. v. a. — pentru invetiatoriulu de clas'a a II 300 fl. v. a. din cas'a alodiale. —

Doritorii de a ocupá aceste posturi, au a-si asterne suplicele loru instruate in sensulu „statut. org.“ pâna la terminulu susu disu, câtra scaunulu protopr. gr. or. in Sabesiulu sas.

Lancramu in 18 Aug. 1874.

In contielegere cu concernintele protopres. Comitatu parochialu.

(1—3)

Nr. 205/Se. — 1874.

Concursu.

Pentru ocuparea statiunei invetiatoresei din Ded'a — pentru carea s'a mai scrisu concursu in Nr. 36 si 37 „Tel. Rom.“ si la carea n'a concuratu nimenea — se escrie de nou concursu cu terminulu pâna in 13 Septembrie a. c. prelânga urmatóriele emolumente:

250 fl. v. a. in bani — in 4 rate anticipative din cas'a comunale, cuartiru liberu cu lemne de incalditu, si

o gradinitia de legume in marime de 80⁰ lãnga scóla.

Cei-ce dorescu a ocupá acésta statiune sa-si astérna subscribulu cererile instruite in sensulu „stat. org.“

Inspectoratulu scol. confes. gr. or. alu tractului Tord'a superióra.

Rip'a de josu in 15 Aug. 1874.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

Vasile Popovicu inspect. scol. district.

(1—3)

Concursu.

Pentru ocuparea postului invetiatoresei la scóla confesionala gr. or. din Vidra de susu protopresbiteratulu Zlatna de susu, se deschide prin acésta concursu. Salariaulu impreunatu cu acestu postu

este 200 fl. v. a. cuartiru si lemne pentru incalditu.

Doritorii de a ocupá acestu postu au a-si tramite petitiunile loru instruate in sensulu „statut. org.“ § 13 pâna in 20 Sept. a. c. la scaunulu protopresbiteratu in Campeni.

Vidra de susu 15 Aug. 1874.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

Ioanu Patiti'a, protopopu.

(1—3)

Concursu.

La scóla româna gr. orientala din Avrigu suntu de a se ocupá trei statiuni de invetiatori: un'a cu salariu de 300 fl., alt'a cu salariu de 200 fl. si alt'a cu salariu de 150 fl. Doi din invetiatori voru potea avé locuinta in edificiulu scólei.

Concurentii au sa produca atestatu despre studiile ce au facutu si cu deosebire atestatu de cualificatiune; cei ce voru avé si atestate de pedagogia séu teologie, voru fi preferiti.

Documentele suntu de a se adresá pâna la 1 Septembrie cal. vechiu a. c. la subsemnatulu.

Sabiu 20 Aug. 1874.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

I. Popescu

prot. si insp. district. de scóle.

(1—3)

Ad. Nr. com. p. 6—1874.

Concursu.

La scóla capitala gr. or. din Saliste se escrie concursu pentru unu invetiatoriu sub urmatóriele conditioni:

a) Léfa annuala va fi 300 fl. v. a.
b) Concurentele sa fia de religia gr. or.
c) Sa dovedésca, ca a percursu 4 clase gim. si pedagogia. —

d) Sa scie bine cântarile bisericesci. —

e) Aceia, cari voru atestá, ca posedu o praxa de invetiatoriu de celu putienu 4—5 ani cu succesu bunu se voru admite la acestu postu si fara considerare la p. c. —

f) Terminulu concursului se defige pâna la 30 Augustu cal. vechiu. —

Petentii sa-si indrepte petitiunile loru de a dreptulu la presiulu comit. par. in Saliste. —

Saliste in 6 Augustu 1874.

In intielegere cu parintele ppu Ioanu Hani'a cá Inspectoru tractualu de scóle. — Comitatu parochialu gr. or.

(3—3)

Concursu.

Pentru deplinirea statiunilor invetiatoresei la scólele gr. or. din urmatórele comune, titórie de piatulu Mercurei, se deschide concursu cu terminulu — 14 Septembrie a. c. st. v. —

1. Poian'a — a trei'a nou infiintata statiune cu salariu de 300 fl. v. a.

2. Rodu — a dóua nou infiintata statiune cu salariu de 300 fl. v. a.

3. Apoldulu inf. — dóua cu câte 200 fl. v. a.

4. Reciu — un'a cu 200 fl. v. a. séu in naturalii 1 orna de mastu, 8 cupe gráu si 8 cupe cucuruзу. —

5. Dobârc'a, un'a cu 150 fl. v. a. — Doritorii de a ocupá vr'un'a din prementionatele statiuni si voru adresá recursele, instruite conformu dispositioniloru Stat: org.; subsemnatulu pâna la terminulu indicatu. —

Mercurea 10 Augustu 1874.

In contielegere cu respectivele comite paroch:

I. Drocu

Adm. prot.

(2—3)

Concursu.

Pentru ocuparea postului de invetiatoriu cl. I dela scóla confesionala gr. or. din opidulu Codlea protopresbiteratulu Branului se escrie prin acésta concursu pâna la 30 Augustu st. vechiu anulu curentu.

Emolumentele suntu: Din cass'a alodiale 150 fl. v. a.

Dela circ'a 50 elevi a 40 xr. — 20 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá acestu postu au a-si tramite recursele loru in sensulu Statutulu organicu si sa fia versatu in cantári bisericesci, prevedute cu documentele necesarie parintelui protopresbiteru tractuale in Zernesci pâna la defiptulu terminu.

Codlea in 4 Augustu 1874.

Cu invoirea oficiului protopopescu. Comitatu parochiale.

I. Morariu, parochu.

(3—3)

Concursu.

Pentru ocuparea unui postu de capelanu, pre lãnga venerabilulu betranu parochu primariu in parochia de clas'a I la gr. or. din Satulungu in tractulu protopopescu I-iu alu Brasiovului si asessore consistorialu titularu parintele Neagoe Pope'a se escrie prin acésta, cu concesiunea maritului consistoriu archidiece-sanu, concursu cu terminu pâna in 20 Septembrie a. c.

Cu postulu acest'a este impreunata a trei'a parte din tóte venitele parochiale ale prementionatulu parochu.

Concurentii au a tramite prea onoratulu domnu protopopu Iosifu Baracu la Brasiovu suplicele loru, instruate in sensulu statutulu organicu si conformu dispositioniloru sinodului archidiece-sanu din 1873 pentru regul-rea parochieloru § 16 p. b.

Satulungu in 6 Augustu 1884.

In contielegere cu prea onoratulu domnu protopopu respectivu,

Comitetulu parochialu dela bisericu Sãntei Adormiri din Satulungu.

(3—3)

Concursu.

Fiindu necesitate a se asiedia unu capelanu, pre lãnga neputinciosulu paroch Nicolae Gãjaja din comun'a Chei'a in protopresbiteratulu Branului, se escrie prin acésta concursu:

Emolumentele impreunate cu statiunea acésta de capelanu, suntu: jumetate din tóte venitele parochiei, Chei'a, care fiindu calificata de clas'a a III-a are o dotatiune annuala de 400 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá acésta statiune, sa-si astérna concursele loru, instruate dopa prescriesele statutulu organicu, — pâna la 14 Septembrie 1874 cându se va tiené si alegerea — la protopresbiteratulu Branului.

Chei'a in 14 Augustu 1874.

Comitetulu parochialu in contielegere cu parintele protopopu aternatoriu.

(3—3)

Concursu.

Pentru indeplinirea statiunei a dóua de parochu in comun'a Ladosiu, scaun. Mercurei, se deschide concursu, pâna la 15 Septembrie a. c. st. v. —

Doritorii de a ocupá acésta statiune si voru adresá cererile lor, — instruite conformu dispositioniloru statut. org. si a coneluseru sinodului archidiece-sanu din anulu 1873 — subsemnatulu adm. prot. in Mercurea, pâna la terminulu indicatu.

Dotatiunea:

a) 150 fl. v. a. din cas'a alodiale.
b) dela 200 familii câte o ferdela cucuruзу sfermitu.

c) Accidentiile stolari usuate.

Mercurea 12 Augustu 1874.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

Ioanu Drocu,

adm. protop.

(3—3)

Instructiune

in limb'a francesu, germanu, italianu, câtu si in fortepiano, ofera o domnióra cu sciintie depliu inzestrata.

Reflectantii sa binevoiésca a se adresá la Administratiunea „Telegrafulu Romanu“.

(1—3)